

Norges geologiske undersøkelse

Postboks 6315 Sluppen
7491 TRONDHEIM

DERES REF:

DERES DATO:

SAKSBEHANDLER:
PAUL A. NILSEN LUTNÆS

ARKIVKODE:
2014/2237 432.3

VAR DATO:
27.08.2014

INNVLGET SØKNAD OM DISPENSASJON TIL LAVTFLYGING OVER VARANGERHALVØYA NASJONALPARK - NORGES GEOLOGISKE UNDERSØKELSE (NGU)

Vi viser til deres klage datert 26.06.2014. Saken ble behandlet av Varangerhalvøya nasjonalparkstyre i møte den 26.08.2014.

Fullstendig saksgang og begrunnelse for vedtaket er vedlagt.

Nasjonalparkstyrets vedtak

Med hjemmel i § 33 i forvaltningsloven opphever Varangerhalvøya nasjonalparkstyre sitt avslag på søknad fra Norges geologiske undersøkelse (NGU) om dispensasjon til lavtflyging i Varangerhalvøya nasjonalpark.

Med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 gir Varangerhalvøya nasjonalparkstyre NGU dispensasjon til lavtflyging i Varangerhalvøya nasjonalpark til og med 1. oktober 2014.

Tillatelsen er gyldig på følgende vilkår:

- Før flygning finner sted skal Statens naturoppsyn ved Arne-Petter Sarre (telefon: 905 51 743) eller Alfred Ørjebu (telefon: 415 66 237) kontaktes for å innhente informasjon om eventuelle hensyn som må tas til trua og/eller sårbare arter i området.
- Før flygning finner sted skal reinbeitedistrikt 6/5D ved Asllat Niilas Smuk (tlf. 45 06 77 14) kontaktes for å innhente informasjon om eventuelle hensyn som må tas til reindriften i området.
- Denne tillatelsen må medbringes i felt i tilfelle kontroll

- Varangerhalvøya nasjonalparkstyre skal holdes oppdatert på resultatene av undersøkelsene.

Klageadgang

Nasjonalparkstyrets vedtak kan påklages til Miljøverndepartementet innen 3 uker, jmfør forvaltningslovens §§ 28 og 29. Klagen skal være skriftlig og begrunnet, og sendes via nasjonalparkstyret jmfør forvaltningslovens § 32.

Med hilsen

Paul A. Nilsen Lutnæs
nasjonalparkforvalter

Kopi:

Statens naturoppsyn Vadsø	Damsveien 1	9815 Vadsø
Statens naturoppsyn Tana	Tana postgård	9845 Tana
Fylkesmannen i Finnmark	Statens hus	9815 Vadsø
Øst-Finnmark politidistrikt		9917 Kirkenes
Finnmarkseiendommen	Postboks 133	9811 Vadsø
Båtsfjord kommune	Hindberggt. 18	9990 Båtsfjord
Vadsø kommune	Postboks 614	9811 Vadsø
Vardø kommune	Postboks 292	9951 Vardø
Nesseby kommune	Rådhuset	9840 Varangerbotn
Miljødirektoratet	Postboks 5672 Sluppen	7485 Trondheim
Reinbeitedistrikt 6/5D	v/Frank Inge Sivertsen , Tangnesveien 7	9840 Varangerbotn

Arkivsaksnr: 2014/2237-0

Saksbehandler: Paul A. Nilsen Lutnæs

Dato: 14.08.2014

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Várnjárgga álbmotmeahccestivra	36/2014	26.08.2014

Klage på avslag på søknad om dispensasjon til lavtflyging over Varangerhalvøya nasjonalpark - Norges geologiske undersøkelse (NGU)

Vedlegg

- 1 Søknad om dispensasjon for lavtflyging
- 2 Avslag på søknad om dispensasjon fra forbudet mot lavtflyging over Varangerhalvøya nasjonalpark - Norges geologiske undersøkelse (NGU)
- 3 Klage på avslag på søknad om dispensasjon til lavtflyging over Varangerhalvøya nasjonalpark - Norges geologiske undersøkelse (NGU)
- 4 Retningslinjer for saksbehandling av NGU sine søknader om lavtflyging over verneområder

**Saksprotokoll i Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Várnjárgga álbmotmeahccestivra -
26.08.2014**

Behandling

Innstilling til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Med hjemmel i § 33 i forvaltningsloven opphever Varangerhalvøya nasjonalparkstyre sitt avslag på søknad fra Norges geologiske undersøkelse (NGU) om dispensasjon til lavtflyging i Varangerhalvøya nasjonalpark.

Med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 gir Varangerhalvøya nasjonalparkstyre NGU dispensasjon til lavtflyging i Varangerhalvøya nasjonalpark til og med 1. oktober 2014.

Tillatelsen er gyldig på følgende vilkår:

- Før flygning finner sted skal Statens naturoppsyn ved Arne-Petter Sarre (telefon: 905 51 743) eller Alfred Ørjebu (telefon: 415 66 237) kontaktes for å innhente informasjon om eventuelle hensyn som må tas til trua og/eller sårbare arter i området.
- Før flygning finner sted skal reinbeitedistrikt 6/5D ved Asllat Niilas Smuk (tlf. 45 06 77 14) kontaktes for å innhente informasjon om eventuelle hensyn som må tas til reindriften i området.
- Denne tillatelsen må medbringes i felt i tilfelle kontroll
- Varangerhalvøya nasjonalparkstyre skal holdes oppdatert på resultatene av undersøkelsene.

Forvalters tilrådning

Med hjemmel i § 33 i forvaltningsloven opphever Varangerhalvøya nasjonalparkstyre sitt avslag på søknad fra Norges geologiske undersøkelse (NGU) om dispensasjon til lavtflyging i Varangerhalvøya nasjonalpark.

Med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 gir Varangerhalvøya nasjonalparkstyre NGU dispensasjon til lavtflyging i Varangerhalvøya nasjonalpark til og med 1. oktober 2014.

Tillatelsen er gyldig på følgende vilkår:

- Før flygning finner sted skal Statens naturoppsyn ved Arne-Petter Sarre (telefon: 905 51 743) eller Alfred Ørjebu (telefon: 415 66 237) kontaktes for å innhente informasjon om eventuelle hensyn som må tas til trua og/eller sårbare arter i området.
- Før flygning finner sted skal reinbeitedistrikt 6/5D ved Asllat Niilas Smuk (tlf. 45 06 77 14) kontaktes for å innhente informasjon om eventuelle hensyn som må tas til reindriften i området.
- Denne tillatelsen må medbringes i felt i tilfelle kontroll
- Varangerhalvøya nasjonalparkstyre skal holdes oppdatert på resultatene av undersøkelsene.

Opprinnelig søknad

Norges geologiske undersøkelse (NGU) søkte 05.05.2014 om dispensasjon fra forbudet mot lavtflyging i Varangerhalvøya nasjonalpark, i forbindelse med et geofysisk kartleggingsprogram, se vedlegg 1. For å oppnå god nok kvalitet på målingene søkte NGU om å fly ned til 60 meters høyde over bakken og med 250 meters avstand mellom målelinjene. Lavtflygingen over Varangerhalvøya var planlagt utført med to fly i tidsrommet 01.07. – 01.10.2014.

Nasjonalparkstyrets behandling av søknaden

Saken ble behandlet av Varangerhalvøya nasjonalparkstyre i møte den 19.06.14. Nasjonalparkforvalter sin innstilling ble enstemmig vedtatt, og søknaden avslått med hjemmel i naturmangfoldloven § 48, se vedlegg 2.

Begrunnelsen for avslaget var at vilkårene for å innvilge en dispensasjon etter § 48 første ledd første alternativ ikke var oppfylt. Nasjonalparkstyret mente at tiltaket ville stride mot verneformålet, og påvirke verneverdiene nevneverdig. Styrets vurdering støttet seg på den

vurderingen som Miljøverndepartementet gjorde i sitt brev datert 04.06.2013 i en liknende klagesak fra Stabbursdalen nasjonalpark.

I Stabbursdalen-saken vurderte Miljøverndepartementet også om det var grunnlag for å gi dispensasjon etter § 48 første ledd annet alternativ, det vil si om det var «*vesentlige samfunnsmessige interesser*». Departementet påpekte imidlertid i sitt brev at den bestemmelsen var gitt et meget snevert anvendelsesområde, både i teori og praksis, og konkluderte med at den ikke kom til anvendelse.

Klagen

NGU klaget på nasjonalparkstyrets vedtak i brev datert 26.06.2014, se vedlegg 3. I sin klage påpeker de at den samlede flytiden er mindre enn det nasjonalparkstyret har lagt til grunn for sitt vedtak. NGU argumenterer også for at støypåvirkningen er mindre enn det som er lagt til grunn for vedtaket, og poengterer at kartleggingen er en engangs-foreteelse som ikke vil skape presedens. Videre understreker de at kartleggingen «*ikke har til formål å fasilitere mineralleting*» i nasjonalparken. NGU argumenterer dessuten for at geofysisk kartlegging er en vesentlig samfunnsinteresse, og at hensynet til likebehandling tilsier at klagen må tas til følge.

Vurdering av klagen

Klagen fra NGU er mottatt innenfor klagefristen, og skal således behandles.

Klima- og miljøverndepartementet sendte et brev datert 14.08.2014, med retningslinjer ved behandling av søknader om lavtflyging i verneområder i forbindelse med, se vedlegg 4. Disse retningslinjene er altså et nytt moment i saken siden nasjonalparkstyret behandlet saken 19.06.2014, og legger føringer for nasjonalparkforvalters innstilling i klagesaken.

I sine retningslinjer sier departementet at i saker hvor det ikke kan gis dispensasjon etter § 48 første ledd (som tilfellet var ved nasjonalparkstyrets behandling 19.06.2014) skal søknaden vurderes etter § 48 første ledd, annet alternativ, som gir adgang til dispensasjon «*dersom vesentlige samfunnsinteresser ... gjør det nødvendig*». Retningslinjene sier at forvaltningsmyndigheten skal legge til grunn at gjennomføring av geofysisk kartlegging av landarealet, der også verneområdene inngår, er å anse som en «*vesentlig samfunnsinteresse*».

I retningslinjene poengterer departementet at naturmangfoldloven § 48 første ledd annet alternativ fastsetter at det kan gis dispensasjon dersom dette er *nødvendig*. Videre sier departementet at ved vurdering av om det er *nødvendig* med lavtflyging for å gjennomføre kartleggingen, skal det legges til grunn at kartleggingen ikke kan gjennomføres på en rasjonell måte med andre metoder. Det skal videre legges til grunn at nødvendig detaljeringsgrad på kartleggingen ikke kan oppnås ved flyging i større høyde, over lavtflygingsgrensen for verneområder.

Når det gjelder vurdering av presedensvirkning for vedtak om dispensasjon legger departementet til grunn at NGUs geofysiske kartlegging fra fly eller helikopter er å anse som en engangshendelse, der de innsamlede data gjøres offentlig tilgjengelig. Departementet viser videre til at NGU er et statlig organ, og at lavtflygingen har et samfunnsnyttig formål. Vedtak om dispensasjon for NGUs lavtflyging vil derfor ha begrenset presedensvirkning i følge departementet.

Sett i lys av de nye retningslinjene til departementet, vurderer nasjonalparkforvalter at vilkårene for å gi dispensasjon etter § 48 er oppfylt.

Når det skal vurderes om dispensasjon skal gis, vektlegger nasjonalparkforvalter at forstyrrelsene vil ha et mindre omfang enn det som ble oppfattet ut i fra NGU sin søknad. Det er kjent at lavtflyging vil medføre en god del støy og skremseffekt, men i perioden som det nå vil være aktuelt med lavtflyging, fra slutten av august og frem til 1. oktober, er dyreliv, fugleliv og rein mindre sårbar for lavtflyging enn i yngle- og kalvetiden. Ut i fra disse vurderingene, mener forvalter at landingene ikke vil bidra til den samlede belastningen i området i for stor grad.

Nasjonalparkforvalter vurderer at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om mulige virkninger av lavtflygingen, og dermed kommer ikke naturmangfoldlovens § 9 ("føre - var – prinsippet") til anvendelse i denne saken.

Forvalter legger også vekt på NGU sin understrekning om at kartleggingen ikke har som formål å legge til rette for mineralleting, og at det er en engangsforeteelse som ikke vil skape presedens.

Når det gjelder naturmangfoldlovens § 12 (miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder), vurderer forvalter at lavtflyging er den eneste aktuelle metodikken for den omsøkte geofysiske kartleggingen. Det er heller ikke aktuelt å pålegge NGU utgifter for tiltak som forhindrer eller begrenser skader på naturmiljøet (naturmangfoldloven § 11).

På denne bakgrunn innstiller nasjonalparkforvalter på at klagen fra NGU blir tatt til følge, og at det gis dispensasjon til den geofysiske kartleggingen.

